67080456.ABK
22.8.2008

Vapo Oy

Sievin Säilynnevan kasvillisuusselvityksen täydennys

Competence. Service. Solutions.

Sisältö

1 JOHDANTO 1

2 MAASTOTÖIDEN TULOKSET 1

3 SÄILYNEVAN HUOMIONARVOISET ELINYMPÄRISTÖT SEKÄ NIIDEN MERKITYS 2

4 KIRJALLISUUS 2

Liitteet

Liite 1	Säilynnevan sijainti
Liite 2	Suotyypit ja valokuvien ottoalueet
Liite 3	Valokuvia selvitysalueelta
Liite 4	Säilynnevan kasvilajistoa

Pöyry Environment Oy

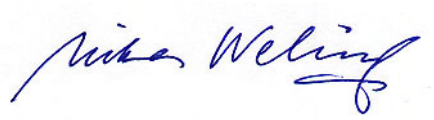

FM Mika Welling

Yhteystiedot
Itkonniementie 13 B
70500 KUOPIO
puh. 010 33 45716
sähköposti etunimi.sukunimi@poyry.com

Copyright © Pöyry Environment Oy

Kaikki oikeudet pidätetään Tätä asiakirjaa tai osaa siitä ei saa kopioida tai jäljentää missään muodossa ilman Pöyry Environment Oy:n antamaa kirjallista lupaa.

1 JOHDANTO

Sievin Säilynnevalle ollaan suunnittelemassa turvetuotantoa. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointia varten suolle tehtiin luontoselvityksen maastokäynti 1.8.2007. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen pyynnöstä tehdyssä luontoselvityksessä Säilynnevalla letoiksi arvioitujen kohteiden lajistoa ja arvoa pitäisi arvioida tarkemmin, ja tästä syystä suolle tehtiin tarkentava maastokäynti 25.7.2008. Maastokäynnillä tarkistettiin lettonevoiksi ja lettorämeiksi arvioitujen kohteiden lajistoa ja suotyyppejä. Tämän maastokäynnin tuloksia arvioidaan tässä raportissa.

Suomen suoaluejaossa Säilynneva sijoittuu Pohjanmaan-Kainuun aapasuoalueen länsiosaan. Vyöhykkeessä esiintyy erityisen runsaina välipintaisia, lyhytkortisia aapasoita. Laajojen aapasoiden esiintymistä suosii Pohjanmaan ja Suomenselän alueiden tasaisuus. Kasvukauden pituus on alueella neljästä viiteen kuukautta. Suhteellisen vaatimattomasta kevättulvasta johtuen suot ovat kuivahkoja. Rimpisyys ja jänteisyys ovat yleensä heikosti kehittyneitä. Avosoiden osuus on huomattava, erityisesti alueelle ovat luonteenomaisia *Sphagnum papillosum* (kalvakkarahkasammal) –valtaiset kalvakkanevat. Soiden reunoilla esiintyy lähinnä tupasvilla-, pallosara- ja nevarämeitä (Kalliola 1973, Eurola 1999).

Suo sijoittuu Kalajoen vesistöalueella Sievin alueelle (53.093), jonka valuma-alueen pinta-ala alaosalla on 742,26 km^2. Suon läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelualueita.

2 MAASTOTÖIDEN TULOKSET

Selvitysalueen kuvaukset on esitetty alueina A-C. Kohteiden sijainti ja suotyypit on esitetty liitteessä 2 sekä valokuvia liitteessä 3.

Alue A

Avosuon itäreuna on lähinnä oligo-mesotrofista kalvakkanevaa ja rimpinevarämettä. Suon ja kankaan reunasta havaittiin punakämmekkä (*Dactylorhiza incarnata* subsp. *incarnata*). Muuta lajistoa ovat: jokasuonrahkasammal, kalvakkarahkasammal, punarahkasammal, haprarahkasammal, kuljurahkasammalia, raate, villapääluikka, vaivero, järvikorte, rahkasara, pullosara ja tupasvilla.

Alue B

Avosuon länsiosa on meso-eutrofista rimpinevaa ja rimpinevarämettä, jota laikuttavat tupasvilla- ja sararämejänteet (liite 3, kuvat 1-3). Rimpipinnoilla lajistossa tavataan: tupasluikka, valkopiirtoheinä ja rimpivesiherne, rahkasammalia ei juurikaan ole. Muuta lajistoa ovat siniheinä, valkopiirtoheinä, mähkä, pullosara, tupasvilla, raate, okarahkasammal, tähtisara, villapääluikka, maariankämmekkä sekä punakämmekkä. Aikaisemman maastokäynnin yhteydessä alueelta löydettiin kultasirppisammalta sekä punakämmekkää.

Rimpineva-alue vaihettuu pohjoispuolen ojitusalueen reunaan tupasvillarämeenä ja lyhytkorsirämeenä. Takkulammen ympärykset ovat saranevaa (liite 3, kuva 4).

Alue C

Katajikkoista meso-eutrofista rimpinevarämettä, jossa siniheinäistä ja tupasvillaista mätäspintaa sekä rimpipinnoilla valkopiirtoheinää ja tupasluikkaa. Lisäksi lajistossa mähkä, maariankämmekkä, raate, kanerva, valkopiirtoheinä, rimpivesiherne, pullosara. Välipinnoilla yleisenä kalvakka- ja punarahkasammal, ruskorahkasammal ja paakkurahkasammal. Alueelta on löydetty myös kultasirppisammalta. Rimmet ovat hyvin vähälajisia, rahkasammaleet puuttuvat lähes kokonaan. Rämeellä kasvaa harvakseltaan kämmeköitä. Rämepinnoilla kasvaa yleisenä katajaa (liite 3, kuva 5).

3 SÄILYNNEVAN HUOMIONARVOISET ELINYMPÄRISTÖT SEKÄ NIIDEN MERKITYS

Säilynnevalla kasvaa keski- ja runsasravinteisuuteen yltävää lajistoa. Varsinaisena lettosammaleena suolta tavattiin ainoastaan kultasirppisammalta ja sitäkin varsin vaatimattomasti. Tämän perusteella suotyypiksi on lisäselvityksessä arvioitu meso-eutrofinen rimpineva ja –nevaräme. Rämeillä katajan runsaus on kuitenkin silmiinpistävää ja suolla tavattiin muitakin ravinteisuutta ilmentäviä kasveja.

Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan seudulla suojelualueilla olevia runsasravinteisia soita on vähän. Myös suojelualueiden ulkopuolella runsasravinteisia soita, mm. lettoja on Pohjanmaalla luonnontilaisina vähän jäljellä. Lähimmät letot alueella sijaitsevat Kannuksessa, jossa niitä on myöskin pinta-alallisesti vähän (Sakari Rehell, suullinen tieto 2008). Alueen kallioperässä on runsasravinteisuuden mahdollistavia kivilajeja. Noin 15 km päässä Sievin Kangasojan alueella on usean kymmenen neliökilometrin laajuinen gabro-dioriittipahku (Salli 1966). Ko emäksiset kivilajit ovat ravinteisuusvaikutukseltaan hyviä. Vuonna 2008 valmistuneen Suomen luontotyyppien uhanalaisuus-tutkimuksen mukaan erilaiset letot ovat Etelä-Suomen alueella äärimmäisen uhanalaisia (Raunio ym. 2008).

Säilynneva on säilyttänyt vielä pääosin vesitaloutensa ympäröivistä metsäojituksista huolimatta. Suon reunaosat ovat kuitenkin jo jonkin verran kuivahtaneet reunaojien vaikutuksesta. Suon eteläosista purkautuu vesiä eteläpuoliseen Takkuojaan. Suon pohjoisosan rimpineva on vetistä ja maisemaltaan luonnontilaista.

Tiedot uhanalaisista kasvilajeista tarkastettiin Suomen ympäristökeskukselta. Alueelta ei ole tiedossa havaintoja Rassi ym (2001) mukaisista valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalaisista tai silmälläpidettävistä kasvilajeista. Maastotöiden yhteydessä alueelta löydettiin kahdelta alueelta punakämmekkää (*Dactylorhiza incarnata* subsp. *incarnata*), joka on alueellisesti uhanalainen (RT) laji. Punakämmekkä kasvaa lettojen ja mesotrofisten nevojen välipinnoilla koko maassa. Lisäksi suolla kasvoi myös maariankämmeköitä.

4 KIRJALLISUUS

Aapala, K. , Heikkilä. R ja Lindholm, T (1998). Suoluonnon monipuolisuuden turvaaminen. Teoksessa Vasander, H. (toim). Suomen suot. Suoseura ry.

Eurola, Seppo (1999). Kasvipeitteemme alueellisuus. Oulanka Reports 22. Oulanka biological station. University of Oulu.

Eurola, S., Huttunen, A. ja Kukko-oja, K. (1995). Suokasvillisuusopas. Oulanka Reports 14. Oulanka biological station. University of Oulu.

Kalliola, Reino (1973). Suomen kasvimaantiede. WSOY, Porvoo.

Salli, Ilmari (1966). Suomen geologinen kartta, lehdet 2342-2344 Sievi-Nivala. Kallioperäkarttojen selitys. Geologinen tutkimuslaitos, Helsinki 1966.

Turveteollisuusliitto ry (2002). Turvetuotannon ympäristövaikutusten arviointi. ohjeita turvetuotannon luonto- ja naapurussuhdevaikutusten arvioimiseksi. Jyväskylä.

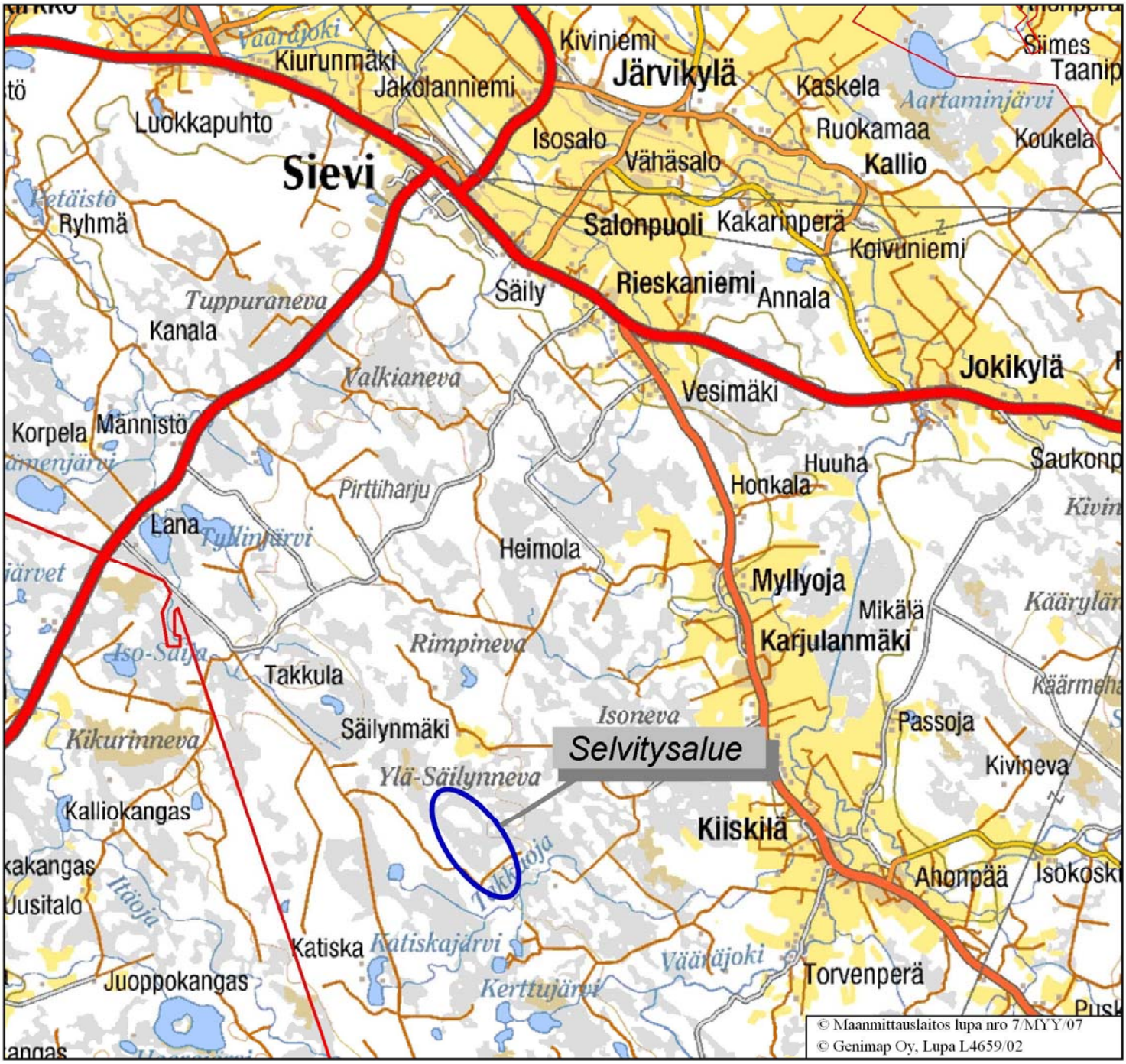

Mittakaava 1:100000

0 10 km

Koordinaattijärjestelmä: KKJ-yk

Nurkkapisteen koordinaatit: 7076406:3370736 - 7094706:3390136

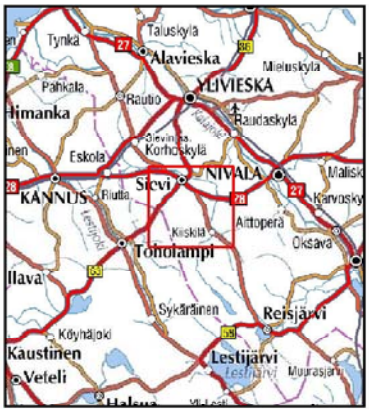

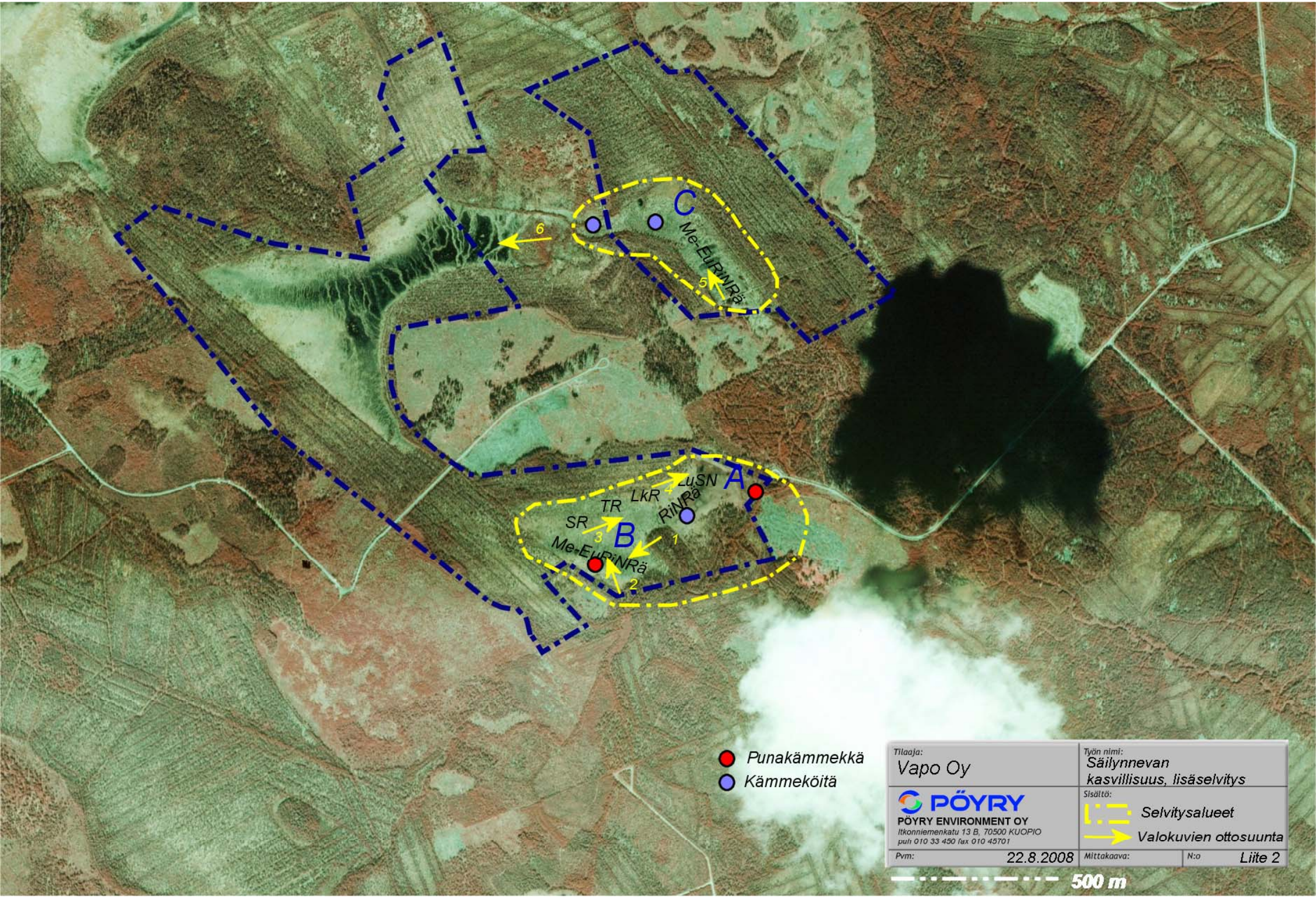
C
Me-EuRiNRä
6
5
A
LuSN
LkR
4
RiNRä
TR
SR
3
B
1
Me-EuRiNRä
2
Punakämmekkä
Kämmeköitä
Tilaaja:
Vapo Oy
Työn nimi:
Säilynnevan
kasvillisuus, lisäselvitys
PÖYRY
PÖYRY ENVIRONMENT OY
Itkonniemenkatu 13 B, 70500 KUOPIO
puh 010 33 450 fax 010 45701
Sisältö:
Selvitysalueet
Valokuvien ottosuunta
Pvm:
22.8.2008
Mittakaava:
N:o
Liite 2
500 m

Kuva 1. Suon rimpinevaa.

Kuva 2. Rimpinevarämettä.

Kuva 3. Mesotrofista sararämettä.

Kuva 4. Takkulammen ympärykset ovat saranevaa.

Kuva 5. Rimpinevarämeellä katajaa kasvaa runsaasti.

Kuva 6. Suon pohjoisosan rimpineva on maisemaltaan luonnontilainen.

Putkilokasveja

Andromeda polifolia suokukka
Betula nana vaivaiskoivu
Betula pubescens hieskoivu
Calluna vulgaris kanerva
Carex dioica äimäsara
Carex lasiocarpa jouhisara
Carex limosa mutasara
Carex pauciflora rahkasara
Carex rostrata pullosara
Chamaedaphne calyculata vaivero
Dactylorhiza incarnata subsp. *incarnata* punakämmekkä
Dactylorhiza maculata maariankämmekkä
Empetrum nigrum variksenmarja
Equisetum fluviatile järvikorte
Eriophorum vaginatum tupasvilla
Juncus stygius rimpivihvilä
Juniperus communis kataja
Ledum palustre suopursu
Menyanthes trifoliata raate
Molinia caerulea siniheinä
Pedicularis palustris luhtakuusio
Phragmites australis järviruoko
Picea abies kuusi
Pinus sylvestris mänty
Rhynchospora alba valkopiirtoheinä
Rubus chamaemorus hilla
Selaginella selaginoides mähkä
Scheuzeria palustris leväkkö
Trichophorum cespitosum tupasluikka
Utricularia intermedia rimpivesiherne
Vaccinium myrtillus mustikka
Vaccinium oxycoccos karpalo
Vaccinium uliginosum juolukka
Vaccinium vitis-idaea puolukka

Sammalia ja jäkäliä

Loeskypnum badium kultasirppisammal
Polytrichum commune korpikarhunsammal
Polytrichum strictum rämekarhunsammal
Sphagnum angustifolium jokasuonrahkasammal
Sphagnum cuspidata -ryhmä kuljurahkasammalet
Sphagnum fuscum ruskorahkasammal
Sphagnum magellanicum punarahkasammal
Sphagnum papillosum kalvakkarahkasammal
Sphagnum riparium haprarahkasammal
Warnstorfia exannulata hetesirppisammal
Cladina arbuscula valkoporonjäkälä
Cladina rangiferina harmaaporonjäkälä
Cladina stellaris palleroporonjäkälä
Cladonia sp. torvijäkälä